

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ

ΔΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 18-11-97

Γνωμ.

Αριθ. Γνωμ. 14

Π ρ ο ς

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης

Διεύθυνση Δ'

Τμήμα Υποθηκοφυλακείων

Απαντώντας στο υπ'αριθμ. 93645/27.7.1997 έγγραφό σας, σχετικά με την έννοια της διατάξεως του άρθρου 3 § 1 του ν. 2166/1993, έχομε την τιμή να σας γνωρίσουμε ότι η γνώμη μας επί του τιθεμένου ερωτήματος έχει ως εξής:

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 11 και 12 του ν. 325/1976 "περί καθορισμού των εισπραττομένων εν τοις αμίσθοις και εμμίθοις υποθηκοφυλακείοις δικαιωμάτων υπέρ του Δημοσίου..." και του άρθρου 20 παρ. 5-7 του ν. 2145/1993, προκύπτει ότι για τη μεταγραφή των αναφερομένων στις διατάξεις αυτές πράξεων στα έμμισθα ή άμισθα υποθηκοφυλακεία, ανεξάρτητα από τα νόμιμα τέλη, εισπράττονται υπέρ του Δημοσίου, από τους αιτούντες εγγραφή στα τηρούμενα σ'αυτά βιβλία, δικαιώματα πάγια και αναλογικά. Τπιο πάνω "δικαιώματα" υπέρ του Δημοσίου στη δημοσιονομική θεωρία χαρακτηρίζονται ως "τέλη", ήτοι ως χρηματικές καταβολές των πολιτών προς το κράτος, οι οποίες λαμβάνουν χώρα, όταν αυτοί χρησιμοποιούν

ορισμένες κρατικές υπηρεσίες, όπως εκείνες των Υποθηκοφυλακείων και των Δικαστηρίων. Γίνεται δε διάκριση αυτών από τους φόρους, η οποία στηρίζεται στο ότι, ενώ η καταβολή φόρων δεν συνδέεται με ειδική αντιπαροχή του κράτους προς τους πολίτες του, η καταβολή τελών η δικαιωμάτων είναι πάντοτε συνδεδεμένη με τέτοια αντιπαροχή (Ι. Βακούλη: "Δημόσια Οικονομική και Δημοσιονομική Πολιτική" 1954, σελ. 117). Εξάλλου, ο νόμος 2166/1993 "Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων, διαρρυθμίσεις στην έμμεση και άμεση φορολογία και άλλες διατάξεις" προβλέπει στο άρθρο 3 παρ. 1 αυτού, ότι η μεταγραφή των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 1 του ίδιου νόμου, μεταξύ των οποίων και η μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζομένων επιχειρήσεων στη νέα εταιρία "... απαλλάσσονται από από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή οιοδήποτε άλλου τέλους υπέρ του Δημοσίου, ως και εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ οιοδήποτε τρίτου". Από την τελευταία αυτή διάταξη προκύπτει ότι η μεταγραφή της πράξεως μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζομένων επιχειρήσεων στη νέα εταιρία απαλλάσσεται και από τα "δικαιώματα" υπέρ του Δημοσίου, που εισπράττονται στα έμμοια και άμμοια Υποθηκοφυλακεία από τους αιτούντες τη μεταγραφή, σύμφωνα με τις πιο πάνω διατάξεις του ν. 325/1976 και του ν. 2145/1993, αφού και τα "δικαιώματα" αυτά υπάγονται στην κατηγορία των "τελών υπέρ του Δημοσίου", από τα οποία ρητώς απαλλάσσεται. Σε αντίθετη ερμηνεία δεν μπορεί να οδηγήσει η μη χρησιμοποίηση και του όρου "δικαιώματα"

υπέρ του Δημοσίου στην ανωτέρω διάταξη του άρθρου 3 § 1 του ν. 2166/93, καθόσον ο όρος αυτός ταυτίζεται εννοιολογικά με τον όρο "τέλη υπέρ του Δημοσίου", όπως προαναφέρθηκε. Εξάλλου η μὴ ρητὴ μνεία στην εν λόγω διάταξη της λέξεως "δικαιώματα" δεν σημαίνει ότι ο νομοθέτης ήθελε την είσπραξη αυτών, αφού αυτό δεν εναρμονίζεται προς τον σκοπό του νόμου, που είναι η παροχή φορολογικών κινήτρων για την ενίσχυση των ιδιωτικών επιχειρήσεων. Η μεταγραφή, εξάλλου, των αναφερομένων στο άρθρο 1 του ανωτέρω νόμου (2166/93) πράξεων ρητῶς απαλλάσσεται, σύμφωνα με το άρθρο 3 § 1 αυτού, οποιασδήποτε εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ οποιουδήποτε τρίτου, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται προδήλως και τα υπό του άρθρου 5 § 18 του ν. 2408/1996 προβλεπόμενα δικαιώματα (πάγια και αναλογικά) υπέρ του ΤΑΧΔΙΚ, καθώς και τα αναλογικά δικαιώματα των αμίσθων υποθηκοφυλάκων, οι οποίοι δικαιούνται μόνο τα υπό της υπ'αριθμ. 79999/1990 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών καθοριζόμενα πάγια τοιαύτα (βλ. σχετικῶς την Εφ. Αθ. 5623/96 αδημ. στο νομικό τύπο).-

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Μοίλλιος Ξενικάκης

B.M.